RPW/10 78 49/2026 P

AKADEMIA ZDROWIA
Tel. 500 540 462
NIP: 584-284-47-70
Regon: 527122554

PROGRAM KURSU W ZAKRESIE KWALIFIKOWANEJ PIERWSZEJ POMOCY

Program opracowany zgodnie z załącznikiem nr 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 19 marca 2007 r. w sprawie kursu w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy (Dz.U. z późn. zm.).

I. Założenia organizacyjno-programowe

Cel główny kształcenia:

Celem kształcenia jest przygotowanie ratowników jednostek współpracujących z systemem Państwowe Ratownictwo Medyczne do realizacji zadań z zakresu ratownictwa w czasie akcji ratowniczych, w tym w szczególności udzielania osobom w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego kwalifikowanej pierwszej pomocy w miejscu zdarzenia do czasu przekazania ich personelowi zakładów opieki zdrowotnej.

Szczegółowe cele kształcenia:

1) utrwalenie podstawowej wiedzy z zakresu udzielania pierwszej pomocy;
2) zdobycie i utrwalenie wiedzy z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy;
3) kształtowanie poczucia odpowiedzialności za jakość udzielonej pomocy;
4) kształtowanie właściwej postawy etycznej osób podejmujących czynności ratunkowe.

Czas trwania kursu:

Kurs trwa 66 godzin, w tym 25 godzin zajęć teoretycznych oraz 41 godzin zajęć praktycznych.

Warunki realizacji kursu:

1. Prowadząc kurs mamy do dyspozycji bazę dydaktyczną Liceum Ogólnokształcącego Mundurowego SPARTAKUS w Gdańsku przy ul. Wały Piastowskie 1, 80-855 Gdańsk dostosowaną do liczby osób uczestniczących w kursie, w szczególności:

1) Dysponujemy salami wykładowymi i seminaryjnymi;

2) Dysponujemy salami ćwiczeniowymi wyposażonymi w:
   a) rurki ustno-gardłowe wielorazowe typu Guedela (różnego rozmiaru, w tym największa, przezroczyste – umożliwiające stwierdzenie obecności ciała obcego w świetle rurki),
   b) zestaw ssący: mechaniczny, ręczny z jednorazowym pojemnikiem na treść, dla dorosłych (wydajność co najmniej 20 l/min) i niemowląt,
   c) worek samorozprężalny, przejrzysty, o konstrukcji umożliwiającej wentylację bierną i czynną przy objętości oddechowej od 500 do 800 ml, zapewniający częstość 10 oddechów na minutę mieszaniną o zawartości 97–100% tlenu, przy przepływie tlenu 15 l/min, o konstrukcji uniemożliwiającej przekroczenie ciśnienia w układzie oddechowym 40 lub 45 cm słupa wody,
   d) worek samorozprężalny dla dzieci,
   e) maski twarzowe w dwóch rozmiarach (dzieci od 5 lat i dorośli) przezroczyste, z mankietem silikonowym fartuchowym,
   f) jednorazową maskę krtaniową,
   g) reduktor łączący butlę tlenową z odbiornikami tlenu, wykonany z mosiądzu (ewentualne elementy niemetalowe antystatyczne), przystosowany do pracy przy ciśnieniu roboczym co najmniej 200 barów i ciśnieniu zredukowanym od 4 do 5 barów,
   h) zestaw jednorazowego użytku do tlenoterapii biernej z rezerwuarem (dwie przezroczyste maski z możliwością modelowania w części nosowej – jedna duża i jedna mała),
   i) butlę tlenową aluminiową o płaskim dnie, o pojemności sprężonego tlenu co najmniej 400 l przy ciśnieniu 150 barów, z możliwością napełnienia w systemie DIN (dla tlenu medycznego), o ciśnieniu roboczym co najmniej 200 barów,
   j) nosze typu deska z tworzywa sztucznego, przepuszczalne dla promieni X, z co najmniej czterema kompletami kodowanych kolorami pasów zabezpieczających mocowanych obrotowo, z zestawem klocków do unieruchamiania głowy i kręgosłupa szyjnego,
   k) nosze podbieraki,
   l) kołnierze szyjne z tworzywa sztucznego, wodoodporne, z możliwością regulacji rozmiaru (dla dzieci i dorosłych) oraz badania tętna na tętnicach szyjnych,

m) szyny typu Kramer o różnych wymiarach (1200 × 120 mm, 1000 × 100 mm, 900 × 120 mm, 250 × 50 mm) w zdejmowalnym powleczeniu każdej szyny z miękkim tworzywem nieprzepuszczalnym dla płynów, wydzielin i wydalin,

n) (uchylona),[11)]

o) opatrunki – różne wymiary (osobisty, kompresy gazowe jałowe, gaza opatrunkowa jałowa, opaski opatrunkowe dziane, chusta trójkątna tekstylna, bandaż elastyczny, siatka opatrunkowa nr 1, 2, 3 i 6, przylepiec z opatrunkiem, przylepiec bez opatrunku, komplet szkoleniowych opatrunków hydrożelowych schładzających),

p) aparat do płukania oka z bocznym odpływem,

r) rękawiczki nitrylowe jednorazowe,

s) worek plastikowy z zamknięciem na odpady,

t) płyn do dezynfekcji rąk,

u) nożyczki ratownicze,

w) nóż do cięcia pasów,

z) folie izotermiczne,

za) rurkę krtaniową,

zb) opatrunek wentylowy na rany klatki piersiowej,

zc) kamizelkę – szyna kręgosłupowa,

zd) wskaźnik CO_2,

ze) szyny i materace podciśnieniowe,

zf) aspirator jadu,

zg) szkoleniowy defibrylator zautomatyzowany,

zh) fantom dziecka i niemowlęcia do nauki resuscytacji,

zi) kieszonkową maskę do sztucznej wentylacji z zaworem,

zj) fantom do nauki intubacji dotchawiczej dorosłego z przekrojem górnych dróg oddechowych do nauki i oceny wzrokowej prawidłowego stosowania rurki ustno-gardłowej (obecność tworów anatomicznych: wargi, zęby, język, podniebienie, ruchomy przekrój kręgosłupa w odcinku szyjnym, wejście do krtani i przełyku, nagłośnia),

zk) fantom w formie torsu do nauki udrażniania dróg oddechowych dorosłego metodami bezprzyrządowymi i oddechu sztucznego, a także masażu pośredniego serca i badania tętna na tętnicach szyjnych:
- z elektronicznym monitorowaniem i oceną wykonywanych czynności wraz z możliwością wydruku danych w języku polskim,
- z elektroniczną oceną czasu badania tętna,
- z wbudowanym metronomem,
- z możliwością oceny masażu w czasie rzeczywistym,
- z możliwością oceny średniej głębokości ucisków,
- z możliwością oceny średniej częstości ucisków na minutę,
- z możliwością oceny liczby ucisków prawidłowych, zbyt płytkich i zbyt głębokich,
- z możliwością oceny nieprawidłowego ułożenia rąk,
- z możliwością oceny unoszenia klatki piersiowej w czasie wdechu, oceny objętości oddechowej, oceny liczby oddechów poprawnych, zbyt płytkich i zbyt głębokich,

zl) fantom do nauki udrażniania dróg oddechowych noworodka metodami bezprzyrządowymi i oddechu sztucznego oraz masażu pośredniego serca z kontrolą tętna na tętnicy ramiennej oraz z monitorowaniem i oceną oddechu i masażu:
- z możliwością obserwacji unoszenia się przedniej ściany klatki piersiowej w czasie wentylacji,
- z możliwością oceny prawidłowej i zbyt dużej objętości oddechowej,
- z możliwością oceny zbyt szybkiego wdechu,
- z możliwością oceny prawidłowej i nieprawidłowej głębokości ucisków klatki piersiowej,
- z możliwością oceny nieprawidłowego ułożenia palców do masażu,

zm) respirator transportowy, objętościowo zmienny.

2. Osoby prowadzące zajęcia teoretyczne oraz zajęcia praktyczne współpracują celem jak najdoskonalszego kształtowania umiejętności objętych programem kursu.

3. Prowadząc kurs zapewniamy sprawną organizację procesu dydaktycznego (jeden nauczyciel prowadzi zajęcia praktyczne z grupą liczącą nie więcej niż 6 osób).

3. Podczas realizacji programu kursu:

1) uwzględnia się aktualną wiedzę, osiągnięcia teorii i praktyki kursu;
2) jest dokonywana w oparciu o nowoczesne metody dydaktyczne;
3) odbywa się na podstawie planu nauczania, zgodnie z opracowanym w formie pisemnej harmonogramem zajęć.

5. Podmiot Akademia Zdrowia prowadząc kurs posiada:

1) imienną listę osób prowadzących zajęcia w ramach poszczególnych modułów nauczania wraz z ich podpisami potwierdzającymi przeprowadzenie poszczególnych zajęć;
2) imienną listę uczestników kursu wraz z ich podpisami potwierdzającymi osobiste uczestnictwo w poszczególnych modułach zajęć;
3) dokumentację zaliczenia poszczególnych tematów przez uczestników kursu wraz z podpisami prowadzących zajęcia poświadczającymi poszczególne zaliczenia;
4) dokumentację egzaminacyjną, która zawiera oceny z części teoretycznej i praktycznej oraz oceny cząstkowe z poszczególnych zadań części praktycznej, dla poszczególnych kursantów poświadczone czytelnym podpisem wszystkich członków komisji egzaminacyjnej wraz z numerem wydanego zaświadczenia.

Sposób sprawdzania efektów nauczania:

Weryfikacja wiedzy i nabytych umiejętności odbywa się w oparciu o egzamin składający się z dwóch części: egzaminu teoretycznego i egzaminu praktycznego.

II. Plan nauczania

Lp.	Temat/zagadnienie	Liczba zajęć teoretycznych	Liczba zajęć praktycznych	Liczba godzin ogółem
1	Organizacja ratownictwa medycznego – podstawy prawne	1	–	1
2	Bezpieczeństwo własne, poszkodowanego, miejsca zdarzenia	2	1	3
3	Zestawy ratownicze, dezynfekcja sprzętu	2	3	5
4	Elementy anatomii i fizjologii, ocena poszkodowanego, badanie wstępne oraz szczegółowe	2	2	4

5	Poszkodowany nieprzytomny	1	1	2
6	Resuscytacja (dorosły, dziecko, niemowlę, noworodek, sytuacje szczególne)	2	8	10
7	Zasady defibrylacji poszkodowanego metodą półautomatyczną i automatyczną	1	2	3
8	Wstrząs	2	–	2
9	Inne stany nagłe – drgawki, cukrzyca, zawał mięśnia sercowego, udar mózgowy, zatrucia, podtopienie	2	–	2
10	Urazy mechaniczne i obrażenia – złamania, zwichnięcia, skręcenia, krwotoki, obrażenia klatki piersiowej, brzucha, kręgosłupa, głowy i kończyn	3	8	11
11	Urazy chemiczne, termiczne, elektryczne i obrażenia, zagrożenia środowiskowe, akty terroru	2	1	3
12	Taktyka działań ratowniczych – zdarzenie masowe, mnogie, pojedyncze, segregacja wstępna, karta udzielonej pomocy, logistyka	2	4	6
13	Ewakuacja ze strefy zagrożenia	2	2	4
14	Udzielanie kwalifikowanej pierwszej pomocy w sytuacjach symulowanych	–	7	7
15	Psychologiczne aspekty wsparcia poszkodowanych	1	2	3
	Razem	**25**	**41**	**66**

III. Treści nauczania i umiejętności wynikowe

1. Organizacja ratownictwa medycznego – podstawy prawne

System Państwowe Ratownictwo Medyczne. Organizacja współczesnego ratownictwa zintegrowanego – podstawy prawne działania. Ratownictwo przedszpitalne. Organizacja ratownictwa medycznego w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym. Cel stosowania standardów ratowniczych w ratownictwie medycznym. Wyposażenie w sprzęt medyczny jednostek współpracujących z systemem, np. jednostek ratowniczo-gaśniczych Państwowej Straży Pożarnej.

W wyniku realizacji słuchacz posiada wiadomości dotyczące:

- organizacji ratownictwa medycznego w ramach ratownictwa zintegrowanego,
- podstaw prawnych funkcjonowania systemu ratownictwa medycznego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- wyposażenia podmiotu ratowniczego w sprzęt do udzielania kwalifikowanej pierwszej pomocy.

2. Bezpieczeństwo własne, poszkodowanego, miejsca zdarzenia

Bezpieczeństwo higieniczno-sanitarne w czasie akcji. Ryzyko zakażeń m.in. WZW i HIV. Zapobieganie kontaktowi z krwią, wydzielinami i wydalinami poszkodowanych. Postępowanie w przypadku zranień z przedmiotami mającymi kontakt z krwią, wydzielinami i wydalinami poszkodowanych oraz w przypadku innych ekspozycji na materiał zakaźny. Postępowanie z zużytymi materiałami opatrunkowymi i innymi odpadami. Higieniczno-sanitarne warunki pozostawiania miejsca zdarzenia. Bezpieczeństwo poszkodowanego: zagrożenia wewnętrzne i zewnętrzne jako wskazania do natychmiastowej ewakuacji. Bezpieczeństwo w miejscu zdarzenia i w czasie ewakuacji. Taktyka ratownictwa medycznego w akcjach ratowniczych różnego typu.

W wyniku realizacji słuchacz posiada umiejętności:

- korzystania ze sprzętu ochronnego znajdującego się w wyposażeniu zestawów ratowniczych,
- postępowania z odpadami medycznymi,
- oceny zagrożeń dla siebie i poszkodowanego,
- właściwego postępowania ze sprzętem ratowniczym zanieczyszczonym krwią, wydalinami i wydzielinami (materiał potencjalnie zakaźny).

W wyniku realizacji słuchacz posiada wiadomości dotyczące zagrożeń występujących na miejscu zdarzenia (chorób zakaźnych, czynników fizycznych, chemicznych).

3. Zestawy ratownicze, dezynfekcja sprzętu

Elementy składowe zestawu ratowniczego – przeznaczenie, możliwości wykorzystania, zasady użycia. Opis poszczególnych elementów składowych zestawów ratowniczych i ich przeznaczenie. Posługiwanie się zestawem ratowniczym w różnych warunkach i sytuacjach ratowniczych, montaż i demontaż poszczególnych elementów zestawów. Worek samorozprężalny, sprzęt do tlenoterapii biernej. Bezpieczne posługiwanie się tlenem w różnych warunkach. Zasady zbierania, transportu, przechowywania, dezynfekcji sprzętu i utylizacji środków opatrunkowych potencjalnie zakaźnych. Organizacja punktu odkażania sprzętu ratowniczego w jednostkach współpracujących z systemem. Zasady uzupełniania zużytych materiałów wchodzących w skład zestawu. Dokumentacja gotowości sprzętu. Zaopatrzenie i odzyskiwanie sprzętu wielorazowego.

W wyniku realizacji słuchacz posiada umiejętności:

- korzystania ze sprzętu znajdującego się w wyposażeniu zestawów ratowniczych,
- właściwego postępowania ze sprzętem medycznym zanieczyszczonym krwią, wydalinami i wydzielinami (materiał potencjalnie zakaźny).

W wyniku realizacji słuchacz posiada wiadomości dotyczące możliwości użycia tlenu w różnych warunkach.

4. Elementy anatomii i fizjologii, ocena poszkodowanego, badanie wstępne oraz szczegółowe

Podstawy topografii narządów i układów. Elementy anatomii i czynności układu oddechowego, krążenia i nerwowego. Rola poszczególnych narządów i układów w prawidłowym funkcjonowaniu organizmu człowieka. Wywiad ratowniczy. Zasady prowadzenia wywiadu ratowniczego. Ocena podstawowych funkcji życiowych, ocena obrażeń ciała. Badanie wstępne, badanie szczegółowe. Wpływ prawidłowości przeprowadzenia badań na skuteczność udzielania kwalifikowanej pierwszej pomocy.

W wyniku realizacji słuchacz posiada umiejętności:

- przeprowadzenia wywiadu ratowniczego,
- oceny podstawowych czynności życiowych,
- oceny rodzajów obrażeń ciała,
- przeprowadzenia badania wstępnego i szczegółowego.

W wyniku realizacji słuchacz posiada wiadomości dotyczące rozmieszczenia podstawowych narządów i układów oraz ich roli w prawidłowym funkcjonowaniu organizmu.

5. Poszkodowany nieprzytomny

Przyczyny utraty przytomności. Niebezpieczeństwa wynikające z utraty przytomności u poszkodowanego oraz znaczenie zachowania drożności dróg oddechowych i czynności oddychania u osoby nieprzytomnej. Procedura postępowania z nieprzytomnym. Pozycja boczna bezpieczna. Omdlenie. Ocena stanu przytomności. Zasady postępowania w przypadku nagłego zatrzymania podstawowych funkcji życiowych.

W wyniku realizacji słuchacz posiada umiejętności:

- oceny stanu poszkodowanego w zakresie podstawowych funkcji życiowych, w tym: oceny przytomności, oceny oddychania, oceny krążenia,
- ułożenia poszkodowanego w pozycji bocznej bezpiecznej,
- zapewnienia komfortu cieplnego, spokoju i bezpieczeństwa do chwili przekazania poszkodowanego personelowi zakładów opieki zdrowotnej,
- przekazania poszkodowanego i informacji o nim oraz o podjętych działaniach personelowi zakładów opieki zdrowotnej.

W wyniku realizacji słuchacz posiada wiadomości dotyczące:

- przyczyn utraty przytomności u poszkodowanego w różnych sytuacjach, np.: wypadek drogowy, pożar, emisja substancji niebezpiecznej,
- stanu utraty przytomności jako stanu bezpośredniego zagrożenia życia,
- procedury postępowania przy ocenie stanu poszkodowanego w zakresie podstawowych funkcji życiowych: ocena poszkodowanego w zakresie doznanych urazów, ocena przytomności – algorytm postępowania u osoby nieprzytomnej oraz u osoby przytomnej.

6. Resuscytacja (dorosły, dziecko, niemowlę, noworodek, sytuacje szczególne)

Zasady postępowania w przypadku nagłego zatrzymania podstawowych funkcji życiowych. Metody udrażniania dróg oddechowych. Metody usuwania ciała obcego z dróg oddechowych. Bezprzyrządowe i przyrządowe prowadzenie oddechu zastępczego wysokimi stężeniami tlenu. Zasady i parametry prowadzania zewnętrznego masażu serca u dorosłego, dziecka, niemowlęcia, noworodka i kobiety ciężarnej. Resuscytacja krążeniowo-oddechowa dorosłego, dziecka, noworodka, niemowlęcia, kobiety ciężarnej. Procedury ratownicze i algorytmy postępowania.

W wyniku realizacji słuchacz posiada umiejętności:

- udrożnienia dróg oddechowych za pomocą rękoczynów udrażniających,
- udrożnienia z zastosowaniem rurki ustno-gardłowej oraz oceny skuteczności wykonanych czynności,
- usunięcia ciała obcego – płynnego z dróg oddechowych, użycia metod bezprzyrządowych lub urządzenia ssącego,
- usunięcia ciała obcego – stałego z dróg oddechowych, ucisku nadbrzusza lub masażu zewnętrznego serca,
- prowadzenia oddechu zastępczego bezprzyrządowo i przyrządowo, w tym 100% tlenem,
- prowadzenia postępowania w ramach resuscytacji krążeniowo-oddechowej u dorosłych, w tym u kobiet ciężarnych,
- sztucznej wentylacji płuc metodą usta – usta, usta – nos, usta – usta lub nos, usta – maska,
- znajomości zasad i parametrów prowadzenia zewnętrznego masażu serca,
- oceny stanu poszkodowanego dziecka w zakresie podstawowych funkcji życiowych (przytomność, oddychanie, krążenie),
- wykonania resuscytacji krążeniowo-oddechowej dziecka zgodnie z poznanymi zasadami,
- wykonania badania wstępnego noworodka lub niemowlęcia,
- wykonania resuscytacji krążeniowo-oddechowej noworodka lub niemowlęcia z podawaniem tlenu pobieranego przez ratownika z worka samorozprężalnego z rezerwuarem tlenu,
- posługiwania się podstawowym sprzętem do prowadzenia sztucznej wentylacji (rurka ustno-gardłowa, urządzenie ssące, worek samorozprężalny, rezerwuar tlenu, maski).

W wyniku realizacji słuchacz posiada wiadomości dotyczące:

- różnicy między śmiercią kliniczną a biologiczną, znaczenia postępowania resuscytacyjnego u osoby w stanie śmierci klinicznej,
- przyczyn nagłego zatrzymania oddychania i krążenia,
- objawów zatrzymania krążenia i oddychania,
- oceny oddychania – algorytm postępowania u osoby oddychającej i nieoddychającej,
- oceny krążenia – algorytm postępowania u osoby z wyczuwalnym tętnem i u osoby bez wyczuwalnego tętna,
- specyfiki resuscytacji krążeniowo-oddechowej u dzieci i niemowląt, noworodków i kobiet ciężarnych.

7. Zasady defibrylacji poszkodowanego metodą półautomatyczną i automatyczną

Defibrylator zautomatyzowany – zasada działania, wskazania i przeciwwskazania do jego użycia. Obsługa defibrylatora zautomatyzowanego. Defibrylacja jako element resuscytacji krążeniowo-oddechowej. Uruchomienie urządzenia, zasady przykładania elektrod, postępowanie zgodne z komunikatami z urządzenia, bezpieczeństwo pracy.

W wyniku realizacji słuchacz posiada umiejętności:

- bezpiecznej obsługi defibrylatora zautomatyzowanego,
- wykonania, w przypadku zatrzymania krążenia, defibrylacji przy użyciu defibrylatora zautomatyzowanego.

W wyniku realizacji słuchacz posiada wiadomości dotyczące:

- wskazań i przeciwwskazań do użycia defibrylatora zautomatyzowanego,
- roli defibrylacji w procesie ratowania życia,
- zagrożeń dla poszkodowanego i ratownika wynikających ze stosowania defibrylatora.

8. Wstrząs

Zagrożenie wstrząsem. Przyczyny i objawy wstrząsu. Udzielanie kwalifikowanej pierwszej pomocy poszkodowanym we wstrząsie. Pozycja przeciwwstrząsowa. Procedura ratownicza.

W wyniku realizacji słuchacz posiada umiejętności:

- oceny stanu poszkodowanego pod kątem zagrożenia wstrząsem,
- zabezpieczenia poszkodowanego we wstrząsie zgodnie z procedurą, w tym: opatrzenia obrażeń, zapewnienia komfortu termicznego, zastosowania tlenoterapii, ułożenia poszkodowanego w pozycji przeciwwstrząsowej klasycznej (lub na noszach – pozycja Trendelenburga), zapewnienia komfortu psychicznego.

W wyniku realizacji słuchacz posiada wiadomości dotyczące:

- podstawowych charakterystycznych objawów wstrząsu,
- zasad postępowania z poszkodowanym we wstrząsie.

9. Inne stany nagłe – drgawki, cukrzyca, zawał mięśnia sercowego, udar mózgowy, zatrucia, podtopienie

Ogólne informacje dotyczące objawów padaczki, cukrzycy, zawału mięśnia sercowego, udaru mózgu, zatruć. Postępowanie z chorym na padaczkę w czasie i po ataku oraz w innych napadach drgawkowych. Postępowanie z chorym na cukrzycę: przytomnym i nieprzytomnym. Postępowanie ratownicze w przypadku podejrzenia zawału mięśnia sercowego. Postępowanie ratownicze w przypadku podejrzenia udaru mózgu. Postępowanie ratownicze w przypadku podejrzenia zatruć. Mechanizm tonięcia. Postępowanie ratownicze w przypadku podtopienia.

W wyniku realizacji słuchacz posiada umiejętności:

- przeprowadzenia stosownej procedury w przypadku wystąpienia drgawek,
- przeprowadzenia stosownej procedury w zaburzeniach krążeniowo-oddechowych w stanach nieurazowych,
- przeprowadzenia stosownej procedury przy zatruciach wziewnych lub pokarmowych,
- przeprowadzenia stosownej procedury ratowania po podtopieniu (czynności wykonywane w wodzie i po badaniu wstępnym).

W wyniku realizacji słuchacz posiada wiadomości dotyczące:

- objawów padaczki, cukrzycy, zawału mięśnia sercowego, udaru mózgu,
- dróg wnikania trucizn do organizmu,
- charakterystycznych objawów zatruć, na przykładzie chloru, amoniaku, tlenku węgla,
- zasad postępowania ratowniczego w przypadku zatruć substancjami,
- mechanizmu tonięcia.

10. Urazy mechaniczne i obrażenia – złamania, zwichnięcia, skręcenia, krwotoki, obrażenia klatki piersiowej, brzucha, kręgosłupa, głowy i kończyn

Rodzaje ran. Podstawy aseptyki i antyseptyki. Rany miksty. Rodzaje krwotoków. Zasady tamowania krwotoków i krwawień zewnętrznych. Zasady opatrywania ran. Opatrywanie poszczególnych obszarów ciała. Zagrożenia związane z krwotokami wewnętrznymi. Rodzaje złamań, objawy i konsekwencje. Urazy stawów. Stabilizacja i unieruchamianie środkami standardowymi i doraźnymi w pozycji zbliżonej do fizjologicznej lub zastanej. Sposoby postępowania w przypadku złamań, zwichnięć, skręceń przy zastosowaniu procedur ratowniczych. Objawy oraz zasady postępowania w obrażeniach kręgosłupa. Podejrzenie urazu kręgosłupa. Udzielanie pomocy poszkodowanemu z podejrzeniem urazu kręgosłupa. Stabilizacja i unieruchamianie kręgosłupa w odcinku szyjnym. Podstawowe objawy oraz ogólne zasady postępowania w przypadku obrażeń głowy, klatki piersiowej, brzucha i miednicy. Procedury ratownicze.

W wyniku realizacji słuchacz posiada umiejętności:

- stosowania materiałów opatrunkowych do opatrywania ran (elastyczne siatki opatrunkowe, bandaż elastyczny, dziany lub inne),
- nakładania opatrunku osłaniającego lub chłonnego,
- nakładania opatrunku uciskowego,
- zakładania opatrunku zastawkowego na rany klatki piersiowej,
- opatrywania kikuta i zabezpieczenia amputowanej części ciała,
- stosowania procedury postępowania w sytuacji krwotoku zewnętrznego,
- wykonania doraźnego zatamowania krwotoku z kończyny,
- unieruchamiania kończyn za pomocą standardowych szyn Kramera i innego sprzętu pomocniczego (np. chusta trójkątna, deska, kij, szyny) w oparciu o przyjęte procedury ratownicze,
- zdejmowania kasku u poszkodowanego motocyklisty,
- stabilizacji odcinka szyjnego kręgosłupa za pomocą kołnierza (jeden lub dwóch ratowników),
- unieruchamiania poszkodowanego z urazem kręgosłupa z wykorzystaniem dostępnego sprzętu unieruchamiającego (np. kamizelka Kendricka, nosze typu deska z pasami mocującymi lub inne),
- udzielania kwalifikowanej pierwszej pomocy w przypadku obrażeń: głowy, klatki piersiowej, brzucha i miednicy zgodnie z przyjętymi procedurami postępowania,
- sprawowania opieki nad poszkodowanym (obserwacja podstawowych czynności życiowych i reagowanie).

W wyniku realizacji słuchacz posiada wiadomości dotyczące:

- niebezpieczeństw związanych z ranami (krwotok, zakażenie) oraz ich lokalizacją (np. okolica głowy, klatki piersiowej, brzucha),
- zasad postępowania z amputowanymi częściami ciała,
- rodzajów i przyczyn krwotoków,
- przebiegu głównych naczyń krwionośnych (pod kątem ucisku ręcznego pośredniego),
- sposobów opatrywania krwotoków oraz okoliczności zastosowania opatrunku uciskowego i opaski zaciskowej,
- niebezpieczeństw związanych z krwotokami zewnętrznymi i wewnętrznymi,
- pojęć: złamanie, zwichnięcie i skręcenie, pozycja zbliżona do fizjologicznej, pozycja zastana,

- podstawowych niebezpieczeństw związanych z obrażeniami narządu ruchu oraz wynikających z nieprawidłowego postępowania w sytuacji złamania i zwichnięcia,
- zasad postępowania w przypadku złamania otwartego i zamkniętego,
- podstawowych objawów występujących w sytuacji urazu kręgosłupa,
- konsekwencji nieprawidłowego postępowania z osobą z urazem kręgosłupa oraz powikłań wynikających z faktu urazu (w podstawowym zakresie np. długotrwałe unieruchomienie poszkodowanego wskutek urazu rdzenia kręgowego),
- podstawowych objawów wynikających z urazów głowy, klatki piersiowej, brzucha i miednicy,
- niebezpieczeństw związanych z powyższymi urazami (utrata podstawowych funkcji życiowych, krwotok wewnętrzny).

11. Urazy chemiczne, termiczne, elektryczne i obrażenia, zagrożenia środowiskowe, akty terroru

Objawy i zagrożenia w przypadku urazów i obrażeń termicznych, chemicznych i elektrycznych. Drogi wnikania i działanie na organizm ludzki niektórych substancji chemicznych. Procedury postępowania w przypadku urazów termicznych, chemicznych i elektrycznych. Dekontaminacja. Procedury ratownicze.

W wyniku realizacji słuchacz posiada umiejętności:

- stosowania procedur postępowania w przypadku: oparzeń termicznych, odmrożeń, oparzeń chemicznych,
- przeprowadzenia dekontaminacji wstępnej oparzonego substancją chemiczną,
- ocenienia w oparciu o wiedzę z taktyki działań ratowniczych możliwości zastosowania tlenoterapii w danej sytuacji.

W wyniku realizacji słuchacz posiada wiadomości dotyczące:

- charakterystycznych cech oparzenia I, II i III stopnia,
- ogólnych zasad postępowania w przypadku odmrożeń,
- zasad postępowania w przypadku wychłodzenia organizmu (hipotermii), z uwzględnieniem tlenoterapii, zasad wentylacji poszkodowanych oraz badania tętna i masażu zewnętrznego serca,
- zasad prowadzenia kwalifikowanej pierwszej pomocy w przypadku wystąpienia aktów terrorystycznych,
- postępowania ratowniczego w przypadku oparzeń chemicznych,
- zasad przeprowadzania dekontaminacji wstępnej oparzonego substancją chemiczną,
- podstawowego postępowania ratowniczego w przypadku porażenia prądem elektrycznym.

12. Taktyka działań ratowniczych – zdarzenie masowe, mnogie, pojedyncze, segregacja wstępna, karta udzielonej pomocy, logistyka

Założenia taktyczne w ratownictwie – procedura i znaczenie. Pojęcie zdarzenia masowego, mnogiego, pojedynczego. Segregacja wstępna jako proces określenia priorytetów leczniczo-transportowych. Cel i zasady szybkiej oceny stanu poszkodowanego w podstawowym zakresie. Zasady podziału poszkodowanych na grupy segregacyjne. Karta segregacyjna. Karta udzielonej pomocy. Zasady współpracy z Lotniczym Pogotowiem Ratunkowym.

W wyniku realizacji słuchacz posiada umiejętności:

- określenia założeń taktycznych realizowanych w poszczególnych fazach akcji ratowniczej,
- przeprowadzenia oceny stanu poszkodowanego w oparciu o algorytmy,
- oceny podstawowych funkcji życiowych (przytomność, oddychanie, krążenie),
- ogólnego badania całego ciała w zakresie podstawowym (badanie wzrokowe, manualne) w celu ustalenia obrażeń (rany, krwotoki, urazy kostno-stawowe, urazy kręgosłupa, urazy termiczne, chemiczne),
- wykonania oceny stanu poszkodowanego: rana głowy, uraz kręgosłupa, złamanie w obrębie kończyny dolnej i górnej, krwotok zewnętrzny w obrębie kończyny górnej lub dolnej, uraz klatki piersiowej, uraz brzucha,
- przeprowadzenia segregacji poszkodowanych w sytuacji zdarzenia mnogiego lub masowego, z zakwalifikowaniem do poszczególnych grup segregacji (osoby wymagające natychmiastowej pomocy, w drugiej kolejności osoby wymagające pilnej pomocy, a następnie osoby wymagające pomocy odroczonej),
- wypełniania karty udzielonej pomocy,
- stosowania kolorów segregacyjnych.

W wyniku realizacji słuchacz posiada wiadomości dotyczące:

- zakresu wymaganej pomocy w zdarzeniach pojedynczych, mnogich i masowych,
- nazw poszczególnych obszarów ciała, narządów człowieka,
- kolorów segregacyjnych.

13. Ewakuacja ze strefy zagrożenia

Zasady identyfikacji zagrożeń dla poszkodowanych i ratowników oraz wyznaczania strefy zagrożenia. Sposoby ewakuacji poszkodowanych w różnych warunkach taktycznych. Sposoby układania poszkodowanych po urazach. Układanie na noszach. Zasady ewakuacji poszkodowanych na noszach. Pokonywanie przeszkód terenowych w czasie ewakuacji. Organizacja działań ratowniczych w nocy oraz w warunkach niskich temperatur, a także w innych niekorzystnych warunkach atmosferycznych. Organizacja i przeprowadzenie bezpiecznej ewakuacji osób w stanie nagłego zagrożenia zdrowia lub życia.

W wyniku realizacji słuchacz posiada umiejętności dotyczące:

- rozpoznawania zagrożeń dla poszkodowanych (wewnętrznych i zewnętrznych), w tym: wyznaczania strefy zagrożenia, z której obowiązuje ewakuacja, stosowania procedur ratowniczych podczas ewakuacji poszkodowanych,
- wyboru właściwego sposobu układania na noszach,
- ułożenia poszkodowanych w pozycjach: bocznej ustalonej (i modyfikacje), resuscytacyjnej, przeciwwstrząsowej, półsiedzącej, półsiedzącej z opuszczonymi nogami,
- przemieszczania jednoosobowego (chwyt Rauteka lub modyfikacje metody),
- przemieszczania sposobami zespołowymi, ze szczególnym uwzględnieniem poszkodowanego z urazem kręgosłupa,
- układania poszkodowanego w sytuacji urazu głowy, klatki piersiowej, brzucha i miednicy, podejrzenia wstrząsu, kobiety w ciąży,
- przeprowadzenia kwalifikowanego i bezpiecznego transportu osób w stanie nagłego zagrożenia zdrowia lub życia.

W wyniku realizacji słuchacz posiada wiadomości dotyczące:

- zasad ewakuacji poszkodowanego z urazami lub obrażeniami kręgosłupa,
- zasad ewakuacji poszkodowanych z urazami lub obrażeniami innych okolic ciała (głowy, klatki piersiowej, brzucha i miednicy),
- zasad ewakuacji poszkodowanych z innymi urazami lub obrażeniami (np. złamania, krwotoki, rany różnych okolic ciała),
- charakterystycznych cech ułożeń poszkodowanych stosowanych w kwalifikowanej pierwszej pomocy oraz sytuacji, w których są one wykonywane,
- zaleceń w odniesieniu do prowadzenia działań i sprawowania opieki nad poszkodowanym w nocy oraz w niekorzystnych dla poszkodowanego warunkach atmosferycznych,
- organizacji ewakuacji z miejsca zagrożenia.

14. Udzielanie kwalifikowanej pierwszej pomocy w sytuacjach symulowanych

Ocena zastanej sytuacji ratowniczej i prognoza jej rozwoju – rozpoznanie wstępne. Ocena aktualnego zagrożenia poszkodowanych w miejscu zdarzenia i ryzyka ratowniczego. Konstruowanie i przyjęcie planu medycznych działań ratowniczych. Zastosowanie podziału na podstawowe zadania taktyczne z zakresu ratownictwa medycznego – przybycie, zabezpieczenie miejsca zdarzenia, dotarcie do poszkodowanego, udzielenie pomocy lub ewakuacja, wykonanie dostępu do poszkodowanego – w zdarzeniach komunikacyjnych, chemicznych, pożarowo-wybuchowych, budowlanych, górskich, górniczych, wysokościowych, wodnych (morskich) i wykonywanie innych czynności ratowniczych, np. przewidzianych dla specjalistycznych grup ratowniczych. Postępowanie kierującego działaniem ratowniczym w sytuacji zdarzenia uznanego za masowe. Organizacja dekontaminacji w czasie działań ratowniczych oraz w czasie katastrofy. Organizacja zabezpieczenia logistycznego zdarzeń masowych i w czasie katastrof. Aspekty zabezpieczenia medycznego działań ratowniczych. Rola i zadania centrum powiadamiania ratunkowego lub zintegrowanych stanowisk kierowania Państwowej Straży Pożarnej itp.

15. Psychologiczne aspekty wsparcia poszkodowanych

Wpływ sytuacji trudnych na sprawność funkcjonowania ratownika i poszkodowanych. Stres, jego objawy oraz sposoby radzenia sobie ze stresem. Rola wsparcia psychicznego dla poszkodowanego i ratownika. Zasady organizacji wsparcia psychicznego dla ofiar zdarzenia, w szczególności dla dzieci. Nawiązywanie kontaktu, udzielanie wsparcia.

W wyniku realizacji słuchacz posiada wiadomości dotyczące:

- wpływu sytuacji trudnych na sprawność funkcjonowania ratownika i poszkodowanego,
- stresu (rodzaje, źródła, objawy, skutki) w działaniach ratowniczych,
- konieczności wsparcia psychicznego poszkodowanych oraz ratowników,
- zasad organizacji wsparcia psychicznego dla ofiar zdarzenia.

W wyniku realizacji słuchacz posiada umiejętności:

- nawiązywania kontaktu z poszkodowanym i udzielania wsparcia psychicznego,
- radzenia sobie z sytuacjami trudnymi w kontakcie z poszkodowanymi,
- radzenia sobie ze stresem i trudnymi emocjami.

NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ
" AKADEMIA ZDROWIA "
dr Dariusz Łyżwiński
DYREKTOR
tel. 510 256 729

WYDZIAŁ ZOOTECHNICZNY
"AGROBIOLOGIA"